

Fácán az ember, semmi több

A varrógép

Keskeny és göröngyös az aszfalt. A fa mögött bagoly huhog. Egy háztetőt keres magának. A házak fehérek és csöpögnek a mésztől.

Windisch köldöke alatt csökönys szerszámát tapogatja. Közeledik a szél. Kopogtatja a deszkát. Földhöz vágja a zsákot.

Windisch fülébe cseng a felesége hangja. Azt mondja: „állat”. Minden este csak annyit mond, hogy „állat”, amikor Windisch odafordul hozzá és rászuszog az ágyban. Két éve kivették a méhét a hasából. „Megtiltotta az orvos – mondta –, nem fogom hagyni, hogy a húgyhólyagomat dögönyözd, csak azért, mert az neked jól esik.”

Amikor ezt mondja, Windisch tisztán érzi az arcuk között a jéghideg gyűlöletet. Ilyenkor a nő Windisch vállára teszi a kezét. Néha több időt vesz igénybe, míg megtalálja a vállát. És miután megfogta, közelebb hajol Windisch füléhez, és azt suttogja: „A mi időnk lejárt. A te korodban más már nagyapa.”

Tavaly nyáron Windisch hazafelé tartott két zsák liszttel.

Bekopogott egy ablakon. A polgármester a függönyön keresztül belevilágított a szemébe. „Mit kopogsz – kérdezte a polgármester. – Tedd le az udvarra, hát nem látod, hogy nem zártam be a kaput.” A hangja álmosan dübörgött. Olyan volt, mint egy éjszakai zivatar. A fénycsóva az ablak sarkából a fűre kúszott. A polgármester eloltotta a lámpát. A hangja éber lett és erőteljes. „Még öt fuvar, Windisch, ne feledd újévig a pénzt. És húsvétra kezdedben lesz az útleveled.” Megdördült az ég. A polgármester az ablaküveget bámulta. „Tedd be a lisztet az eresz alá – mondta –, eső lesz.”

„Már tizenkét fuvar lisztet vittem azóta, és tízezer lejt, és de rég volt már húsvét” – gondolta Windisch. Már nem kopog az ablakon. Kinyitja a kaput. Hasához szorítja a liszteszsákot, és beviszi az udvarra. Ha jó idő van, akkor is az ereszt alá teszi.

Könnyű a biciklije. Maga mellett tolja. Amikor füves részhez ér, nem hallatszanak a léptei.

Minden ablak sötét volt azon a viharos éjszakán. Windisch a hosszú tornácon állt. Az egyik villám feltépte a földet. A dörgés az egész udvart a szakadékba gyömöszölte. Windisch felesége nem hallotta, amikor a kulcs elfordult a zárban.

Windisch az előszobában állt. A dörgés jeges csendje hallatszott a kertek mögül, a falu végéről. Windisch szemében jeges pupillák sötétlettek. Úgy érezte, mintha valami széttépné az éjszakát, és vakító fényben állna a falu. Ott állt az előszobában, és tudta, ha nem jön be, hanem végigmegy a kerteken, meglátja a mindenség és a saját végét.

Az ajtón át a felesége egyenletes és folyamatos szuszogása hallatszott. Mintha egy varrógép lett volna odabenn.

Windisch berontott. Felkapcsolta a villanyt. A felesége lába széttárva a lepedőn, mint két felfeszített ablakszárny. Rángatóztak a fényességben. Windisch felesége felpillantott. Nem vakította a fény. Merev tekintettel figyelt.

Windisch lehajolt. Kikötötte a cipőfűzőjét. A hónalja alatt a felesége combjai felé lesett. Még látta, ahogy kihúzza a nyálkás ujját a szőrök közül. Nem tudta, mihez kezdjen azzal az ujjal. Aztán a meztelen hasára tette.

Windisch a cipőjét bámulta. „Szóval így. Hogy is állunk a húgyhólyaggal, nagyságos asszonyom?” – kérdezte. Windisch felesége azzal a kezével takarta el az arcát. Lábai lelógtak az ágyról. Összeszorította őket. Windisch már csak egy lábat látott, két talppal.

Windisch felesége a fal felé fordult és hangosan zokogott. Fiatal hangjával elnyújtva sirdogált. Öreg hangjával röviden és némán. Egy idegen nő hangján hármát vinnyogott. Aztán elnémult.

Windisch leoltotta a villanyt. Bebújt a meleg ágyba. Érezte a felesége nedvét. Olyan volt, mintha az ágyban ürítette volna ki a beleit.

Windisch hallotta, ahogy az álom a váladék alá rejti a feleségét. Csendesen búgott a szuszogása. Windisch üresen és kimerülten feküdt. Olyan távol, mint a mindenség vége, mint a saját végpontja a felesége felbúgó szuszogásától.

Olyan távol volt tőle minden éjjel az alvó felesége, hogy még álmában sem találhatott rá.

A dal

A szomszéd disznajai hangosan rőfögnek. Foltos csorda a felhők között. Átvonulnak az udvar felett. A levelek teleszótták a tornácot. Árnyék sötétlett minden levél alatt.

A mellékutcából egy férfihang hallatszott. A dal úszott a levelek között. „A falu éjszakánként megnő – gondolja Windisch –, és mindenhová elér a vége.”

Windischnek ismerősen cseng a dal: „Berlint megláttam, a szép várost bejártam. Tirihaolala egész éccaka.” A tornác feltornyosul, amikor besötétedik és a levelek árnyékot vetnek. A tornác egy vékony száron bújik ki a burkolat alól. Ha túl magasra nő, eltörik a szára. A tornác visszahull a földre. Épp ugyanoda, ahol azelőtt volt. Reggelre már semmi sem látszik abból, hogy a tornác kihajtott, majd lehullott az éjszaka.

Windisch érzi a kövek súlyát. Az üres asztal mellett áll. Borzalom remeg a tetején. Borzalom remeg Windisch bordái közt. Olyan nehéz, mintha kő húzná a nadrágja zsebét.

A dal átúszik az almafa ágai között: „Eljönne a jányod hozzám. Egy-kettőre jól megbasznám. Tirihaolala egész éccaka.”

Windisch jéghideg kézzel nyúl a nadrágja zsebébe. De nincs benne a kő. Ujjai csak a dalt érzik. A következő szakaszt együtt dudorássza a férfival: „Uram, hozzád nem mehetne, farkadat nem teheted be. Tirihaolala egész éccaka.”

A felhők disznócsordája átvonul a falu felett. A disznók elnémulnak. Az ének egyedül marad az éjszakában: „Anyám, ha nem adom magam, minek van akkor a lyukam. Tirihaolala egész éccaka.”

Hosszú az út hazafelé. A férfi a sötétben lépdél. A dal folytatódik: „Anyám add nekem a tiéd, ehhez túl kicsi az enyém. Tirihaolala, egész éccaka.” A dal súlyosodik. Mélyül a hangja. Nagy kő nehezedik rá. A kövön hideg víz iramlík át. „Nem lesz jó csere, apád él vele. Tirihaolala egész éccaka.”

Windisch kihúzza a kezét a zsebéből. Elveszti a követ. Elveszti a dalt.

„Amalie – gondolja Windisch – járás közben kifordítja a lábfejét.”

Részletek a Cartaphilus Kiadónál megjelenés előtt álló kötetből